

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2024. gada 13. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Lauksaimniecība – Kopējā lauksaimniecības politika (KLP) – Atbalsta shēmas – Tiešie maksājumi lauksaimniekiem – Regula (ES) Nr. 1307/2013 – 4. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkts – Jēdziens “saimniecība” – Lauksaimnieka veikta pārvaldība – Jēdziens “lauksaimnieciska darbība” – 33. panta 1. punkts – Jēdziens “zemes gabals, kas ir lauksaimnieka rīcībā dalībvalsts noteiktajā dienā” maksājumtiesību aktivizēšanas nolūkā – Lauksaimnieka īpašumā esošu zemes gabalu sezonāla nodošana par atlīdzību lietotājiem, kuri apņemas kopt šos zemes gabalus un novākt ražu

Lietā C-731/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Austrija) iesniegusi ar 2022. gada 25. novembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts šajā pašā datumā, tiesvedībā

IJ un PO *GesbR*,

IJ

pret

***Agrarmarkt Austria*,**

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs N. Pisarra [*N. Piçarra*] (referents), tiesneši N. Jēsķinens [*N. Jääskinen*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerāladvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Agrarmarkt Austria* vārdā – M. Borotschnik, pārstāvis,
- Austrijas valdības vārdā – A. Posch, J. Schmoll un A. Kögl, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

- Spānijas valdības vārdā – *A. Pérez-Zurita Gutiérrez*, pārstāve,
- Eiropas Komisijas vārdā – *A. C. Becker* un *A. Sauka*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklausišanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV 2013, L 347, 608. lpp.), 4. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkta un 33. panta 1. punkta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp, no vienas puses, līdz 2020. gadam – IJ un PO *GesbR*, civiltiesību sabiedrību, un kopš 2021. gada – vienīgi IJ kā fizisku personu (turpmāk tekstā – “IJ”) un, no otras puses, *Agrarmarkt Austria* (turpmāk tekstā – “AMA”), saskaņā ar Austrijas tiesībām izveidotu juridisko personu, kas rīkojas kā lauksaimniekiem piešķirtā atbalsta maksājumu aģentūra un administratīvā iestāde, par trim lēmumiem, ar kuriem *AMA* atteicās veikt IJ tiešos maksājumus par laikposmu no 2019. līdz 2021. gadam.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula (EK) Nr. 1782/2003

- 3 Padomes Regula (EK) Nr. 1782/2003 (2003. gada 29. septembris), ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, un groza Regulas (EEK) 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001 (OV 2003, L 270, 1. lpp.) ir atcelta ar Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV 2009, L 30, 16. lpp.). Regulas Nr. 1782/2003 44. panta “Tiesību uz maksājumu izmantošana” 2. un 3. punktā bija paredzēts:

“2. “Hektārs, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu” ir jebkura saimniecības lauksaimniecības zeme, ko aizņem aramzeme un pastāvīgās ganības, izņemot zemes, uz kurām atrodas ilggadīgās kultūras, meži vai kuras izmanto ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām.

3. Lauksaimnieks deklarē zemes gabalus, kuri atbilst hektāram, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu, saistībā ar visām tiesībām uz maksājumu. Izņemot *force majeure* gadījumu vai ārkārtas apstākļus, minētie zemes gabali ir lauksaimnieka rīcībā vismaz 10 mēnešus no datuma, kas jānosaka dalībvalstij, bet ne agrāk kā tā kalendārā gada 1. septembrī, kas ir pirms gada, kad iesniedz pieteikumu par dalību vienreizējā maksājuma shēmā.”

Regula Nr. 1307/2013

- 4 Regulas Nr. 1307/2013 – kura atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (OV 2021, L 435, 1. lpp.), bet kas *ratione temporis* piemērojama pamatlietai, – 10. apsvērumā bija teikts:

“Pieredze dažādu lauksaimniekiem paredzētu atbalsta shēmu piemērošanā liecina, ka vairākos gadījumos atbalsts tika piešķirts fiziskām vai juridiskām personām, kuru darījumdarbības mērķis nav vai tikai nelielā mērā ir lauksaimnieciskās darbības veikšana. Lai nodrošinātu atbalsta mērķtiecīgāku piešķiršanu, dalībvalstīm būtu jāatturas no tiešo maksājumu piešķiršanas attiecīgām fiziskām un juridiskām personām, ja vien šīs personas nevar pierādīt, ka to lauksaimnieciskā darbība nav maznozīmīga. Turklāt dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai nepiešķirt tiešos maksājumus citām fiziskām vai juridiskām personām, kuru lauksaimnieciskā darbība ir maznozīmīga. Tomēr dalībvalstīm vajadzētu ļaut piešķirt tiešos maksājumus mazajiem nepilna laika lauksaimniekiem, jo šie lauksaimnieki tiešā veidā palīdz uzturēt lauku apvidu dzīvotspēju. [..]”

- 5 Šīs regulas 1. pantā “Darbības joma” bija paredzēts:

“Ar šo regulu nosaka:

- a) kopīgus noteikumus par maksājumiem, ko piešķir tieši lauksaimniekiem saskaņā ar I pielikumā minētajām atbalsta shēmām (turpmāk “tiešie maksājumi”);

[..].”

- 6 Šīs regulas 4. pantā “Definīcijas un ar tām saistīti noteikumi” bija noteikts:

“1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

[..]

- b) “saimniecība” ir visas lauksaimnieciskām darbībām izmantotās un lauksaimnieka apsaimniekotās vienības, kuras atrodas tās pašas dalībvalsts teritorijā;

c) “lauksaimnieciska darbība” ir:

- i) lauksaimniecības produktu ražošana vai audzēšana, tostarp ražas novākšana, slaukšana, dzīvnieku audzēšana un turēšana lauksaimniecības nolūkiem,

- ii) lauksaimniecības zemes uzturēšana noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, neveicot īpašus sagatavošanas darbus papildus parasto lauksaimniecības metožu un tehnikas izmantošanai, pamatojoties uz kritērijiem, kas dalībvalstīm jānosaka, balstoties uz [Eiropas] Komisijas izveidotu satvaru, vai
- iii) darbību minimums, ko nosaka dalībvalstis, lauksaimniecības zemēs, kuras tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī;

[..]

- e) “lauksaimniecības zeme” ir platība, ko aizņem aramzeme, ilggadīgie zālāji un pastāvīgās ganības vai ilggadīgie stādījumi.

[..]

2. Dalībvalstis:

[..]

- b) vajadzības gadījumā dalībvalstī nosaka veicamo darbību minimumu lauksaimniecības zemēs, kas tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, kā minēts 1. punkta c) apakšpunkta iii) punktā;

[..].”

- 7 Šīs pašas regulas 9. panta “Aktīvs lauksaimnieks” 1. punktā ir paredzēts:

“Tiešos maksājumus nepiešķir fiziskām vai juridiskām personām vai fizisku vai juridisku personu grupām, kuru lauksaimniecības zemes ir galvenokārt tādas zemes, kuras tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, un kuri šajās platībās neveic darbību minimumu, ko dalībvalstis noteikušas saskaņā ar 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu.”

- 8 Regulas Nr. 1307/2013 32. pants “Maksājumtiesību aktivizēšana” ir formulēts šādi:

“1. Pamata maksājuma shēmas satvarā atbalstu lauksaimniekiem piešķir pēc tam, kad ar 33. panta 1. punktā paredzēto deklarāciju ir aktivizētas maksājumtiesības uz atbalsttiesīgo hektāru dalībvalstī, kurā tās ir piešķirtas. Aktivizētas maksājumtiesības dod tiesības katru gadu saņemt tajās noteikto summu [..].

2. Šajā sadaļā “atbalsttiesīgs hektārs” ir:

- a) jebkura saimniecības lauksaimniecības zeme – tostarp zemes, kuras 2003. gada 30. jūnijā nebija labā lauksaimniecības stāvoklī tajās dalībvalstīs, kuras Savienībai pievienojās 2004. gada 1. maijā un kuras līdz ar pievienošanos izvēlējās piemērot vienotā platībmaksājuma shēmu, – kuru izmanto lauksaimnieciskām darbībām vai – ja šo platību izmanto arī ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām – pārsvarā izmanto lauksaimnieciskām darbībām [..]

[..].”

- 9 Šīs regulas 33. panta “Atbalsttiesīgo hektāru deklarēšana” 1. punktā bija paredzēts:

“Lai aktivizētu maksājumtiesības, kas paredzētas 32. panta 1. punktā, lauksaimnieks saistībā ar visām maksājumtiesībām deklarē zemes gabalus, kas atbilst atbalsttiesīgo hektāru definīcijai. Izņemot nepārvaramas varas gadījumā vai ārkārtas apstākļos, deklarētie zemes gabali ir tie, kuri ir lauksaimnieka rīcībā dalībvalsts noteiktajā dienā [..]”

Austrijas tiesības

- 10 *Verordnung des Bundesministers für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft mit horizontalen Regeln für den Bereich der Gemeinsamen Agrarpolitik (Horizontale GAP-Verordnung)* (Federālā lauksaimniecības, mežsaimniecības, vides un ūdens saimniecības ministra rīkojums, ar ko nosaka horizontālos noteikumus kopējās lauksaimniecības politikas jomā (KLP horizontālais rīkojums), *BGBI. II*, 100/2015) 20. panta “Platība, kas tiek izmantotas nelauksaimnieciskiem nolūkiem” 3. punkts ir formulēts šādi:

“Par atbalsttiesīgām platībām 17. panta 1. punkta izpratnē nekādā gadījumā nav uzskatāmas platības ar ceļa segumu vai apbūvētas platības, grants karjeri, karjeri, parki, atpūtas laukumi, Ziemassvētku egļu audzētavas, pastāvīgas manevrēšanai vai novietošanai paredzētas platības, kā arī dzīvžogi, koki un mūri, ciktāl uz tām neattiecas 18. panta 1. vai 2. punkts.”

- 11 KLP horizontālā rīkojuma 23. panta “Konkrētiem izmantošanas veidiem piemērojamie īpašie noteikumi” 1. punktā ir paredzēts:

“Attiecīgais datums, kad maksājumtiesību aktivizēšanas nolūkā atbalsttiesīgajām platībām jābūt lauksaimnieka rīcībā saskaņā ar [Regulas Nr. 1307/2013] 33. panta 1. punktu, ir attiecīgā pieprasījumu gada 9. jūnijs. [..]”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 12 IJ katru gadu laikposmā no 2019. līdz 2021. gadam iesniedza tiešo maksājumu pieprasījumu par tai piederošu aramzemi 1,0840 hektāru platībā, kas izmantota vienīgi dārzeņu audzēšanai uz lauka un sadalīta dažāda lieluma zemes gabalos (turpmāk tekstā – “attiecīgā platība”). IJ atbild par augsnes apstrādi, stādāmo kultūru plānošanu un dārzeņu stādīšanu. Sezonas sākumā tā nodod šos zemes gabalus lietotājiem, kuri nodrošina to kopšanu, kā arī ražas novākšanu; turklāt tā pati apsaimnieko vienu no minētajiem zemes gabaliem, lai jaunie lietotāji varētu iepazīties ar piemērojamo standartu.
- 13 Zemes gabali tiek nodoti lietotājiem pēc tam, kad tie IJ ir veikuši “sezonālu maksājumu”; atbilstoši ar IJ noslēgtajam lietošanas līgumam tie apņemas uzturēt šos zemes gabalus, ievērojot bioloģiskās lauksaimniecības pamatnostādnes, un regulāri visā audzēšanas sezonā iznīcināt nezāles. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka katra pieprasījumu gada 9. jūnijā, kas ir KLP horizontālā rīkojuma 23. panta 1. punktā noteiktais atbilstošais datums Regulas Nr. 1307/2013 33. panta 1. punkta piemērošanai, attiecīgā platība ir šo lietotāju “aprūpē”.
- 14 Laikposmā, kad zemes gabali atrodas minēto lietotāju “aprūpē”, IJ ir atbildīga par to apūdeņošanu saskaņā ar saviem kritērijiem. Turklāt tā patur tiesības uz lietotāju rēķina ravēt nezāles šajos zemes gabalos, ja viņi to nedara. Ilgstošas prombūtnes gadījumā šiem lietotājiem jāatrod aizstājējs, kuram jākopj attiecīgais zemes gabals un jānovāc raža; attiecībā uz ražu IJ “dabas apstākļu neparedzamības dēļ” nesniedz nekādas garantijas.

- 15 Pēc pārbaudes uz vietas, kas veikta 2021. gada 13. jūlijā, AMA, pamatojoties uz KLP horizontālā rīkojuma 20. panta 3. punktu, attiecīgo platību kvalificēja kā “atpūtas laukumu”, par kuru nav tiesību saņemt tiešos maksājumus, jo lietotāji zemes gabalu kopšanu un ražas novākšanu veic savā brīvajā laikā un to mērķis nav sistemātiska ražošanas sabiedrības apgādes nolūkā – uz to galvenokārt jābūt vērstai KLP ietvaros veiktai lauksaimnieciskai darbībai.
- 16 Ar 2022. gada 10. janvāra lēmumiem AMA, pirmkārt, attiecībā uz 2019.–2021. pieprasījumu gadu atteicās veikt tiešos maksājumus par attiecīgo platību, otrkārt, pieprasīja atmaksāt jau veiktos maksājumus un, treškārt, piemēroja IJ sankcijas, pamatojoties uz to, ka šī platība no datuma, kad lietotājiem tika nodoti to veidojošie zemes gabali, vairs nav IJ “rīcībā” Regulas Nr. 1307/2013 33. panta 1. punkta izpratnē. Pamatojoties it īpaši uz 2010. gada 14. oktobra spriedumu *Landkreis Bad Dürkheim* (C-61/09, EU:C:2010:606), AMA uzskata, ka katra pieprasījuma gada 9. jūnijā IJ vairs nebija pietiekamas autonomijas, lai veiktu savu lauksaimniecisko darbību minētajā platībā. Turklāt, tā kā zemes gabalu lietotāji “patur ražu”, viņi – pretēji tam, kas prasīts šajā judikatūrā, – nestrādā IJ vārdā, uz tās rēķina un tai uzņemoties risku.
- 17 IJ vērsās iesniedzējtiesā, proti, *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Austrija), par AMA 2022. gada 10. janvāra lēmumiem, apgalvojot, ka attiecīgie zemes gabali Regulas Nr. 1307/2013 33. panta 1. punkta izpratnē turpina būt tās “rīcībā” no brīža, kad tie tiek nodoti lietotājiem, līdz ražas novākšanas brīdim, jo tai citastarp ir pienākums šajos zemesgabalos veikt augsnes apstrādi, tos apūdeņot, kā arī piegādāt visas sēklas un stādus. Šādos apstākļos lietotāju pienākums šajā laikposmā pašiem kopt savus attiecīgos zemes gabalus esot tikai mārketinga pasākums, kura neievērošana var izraisīt ražas vai tās kvalitātes samazināšanos.
- 18 Iesniedzējtiesas ieskatā nav šaubu, ka Regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais pirmais nosacījums “saimniecības” definēšanai, proti, ka platība, kas atrodas vienas dalībvalsts teritorijā, tiek izmantota “lauksaimnieciskai darbībai”, ir izpildīts, jo attiecīgā platība tiek izmantota lauksaimniecības produktu (dārzenų) audzēšanai. Tāpēc iesniedzējtiesa uzskata, ka AMA veiktā šīs platības kvalificēšana par “atpūtas laukumu” nav pareiza, jo tās pamatā ir tāda KLP horizontālā rīkojuma 20. panta 3. punkta interpretācija, kura neatbilst Savienības tiesībām.
- 19 Savukārt, ņemot vērā 2010. gada 14. oktobra spriedumu *Landkreis Bad Dürkheim* (C-61/09, EU:C:2010:606), minētajai tiesai ir šaubas, vai šajā gadījumā ir izpildīts minētās regulas 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais otrais nosacījums, proti, ka attiecīgo platību “apsaimnieko lauksaimnieks”, jo saskaņā ar šo spriedumu lauksaimnieciskā darbība šajā platībā jāveic šā lauksaimnieka “vārdā un uz viņa rēķina”. Šajā ziņā tā norāda, ka šādu nosacījumu Tiesa atvedināja situācijā, kura ļoti atšķīrās no šīs lietas un kurā galvenais jautājums bija par izvairīšanos no tā, ka vairāki lauksaimnieki attiecīgos zemes gabalus deklarē kā daļu no savas saimniecības. Tāpēc iesniedzējtiesa uzskata, ka šāds nosacījums “nav piemērojams tādā pašā mērā”.
- 20 Turklāt iesniedzējtiesa šaubās, vai šajā gadījumā ir izpildīts Regulas Nr. 1307/2013 33. panta 1. punktā paredzētais nosacījums par to, ka zemes gabali, kurus IJ ir deklarējusi maksājumtiesību aktivizēšanai, ir tās “rīcībā” katra pieprasījumu gada 9. jūnijā, jo šajā datumā šie zemes gabali bija lietotāju “aprūpē”.
- 21 Iesniedzējtiesa norāda, ka neviens no šajā jomā pasludinātajiem Tiesas spriedumiem šim gadījumam neatbilst “visās detaļās”. Tomēr tā uzskata par pamatotākiem argumentus, ka attiecīgā platība būtu jākvalificē kā Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punktā minētais “atbalsttiesīgs hektārs”, kas var dot tiesības uz attiecīgajiem tiešajiem maksājumiem. Tā uzskata,

ka IJ attiecībā uz konkrēto platību saglabā rīcības brīvību, kā arī pietiekamu autonomiju lauksaimnieciskās darbības veikšanā, jo IJ brīvi izvēlas šajā platībā ietilpstošo zemes gabalu lietotājus un audzēšanas laikposmā ietekmē ražu, veicot sagatavošanas darbus, apūdeņojot minēto platību, vajadzības gadījumā iznīcinot nezāles un uzturot šo platību stāvoklī, kas ir labvēlīgs attiecīgo kultūraugu audzēšanai, pat ja viņa tos neievāc.

- 22 Šādos apstākļos *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Regulas [Nr. 1307/2013] 4. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkts, skatīts kopsakarā ar tās 33. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka platība ir jāuzskata par tādu, ko apsaimnieko lauksaimnieks un kas ir viņa rīcībā, ja, lai gan šī platība pieder lauksaimniekam un lauksaimnieks veic arī sākotnējo augsnes apstrādi, audzē kultūraugus un tos pastāvīgi apūdeņo, dažāda lieluma zemes gabalos sadalītā platība no sezonas sākuma aprīlī/maijā līdz sezonas beigām oktobrī par fiksētu atlīdzību tiek nodota vairākiem lietotājiem apsaimniekošanai un ražas novākšanai, lauksaimniekam tieši neietekmējot ražas apmēru?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 23 Ar vienīgo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkts kopsakarā ar 33. panta 1. punktu jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka lauksaimnieks par viņam piederošu platību saņem šīs regulas 1. panta a) punktā paredzētos tiešos maksājumus un to, ka šī platība tiek kvalificēta kā šā lauksaimnieka “apsaimniekota saimniecība” un kā tā “rīcībā” esoša, ja, pirmkārt, zemes gabali, kas veido minēto platību, tiek nodoti minētā lauksaimnieka izvēlētiem lietotājiem, kuri, par to maksājot fiksētu atlīdzību, apņemas šo zemes gabalu kopt un novākt ražu, un, otrkārt, šis pats lauksaimnieks, kuram nav tiesību uz šajā platībā ievācamo ražu, minētajos zemes gabalos veic augsnes sākotnējo apstrādi, sēšanu un stādīšanu un ikdienas apūdeņošanu vai pat – šo lietotāju bezdarbības gadījumā – šo zemes gabalu kopšanu.
- 24 Saskaņā ar Regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu par saimniecību uzskata “[..] visas lauksaimnieciskām darbībām izmantotās un lauksaimnieka apsaimniekotās vienības, kuras atrodas tās pašas dalībvalsts teritorijā”.
- 25 No šīs tiesību normas formulējuma izriet, ka, lai varētu konstatēt “saimniecības” esamību, jāizpildās diviem kumulatīviem nosacījumiem. Pirmais nosacījums prasa, lai attiecīgā platība, kas atrodas vienas un tās pašas dalībvalsts teritorijā, tiktu izmantota “lauksaimnieciskai darbībai” šā 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē. Otrais nosacījums prasa, lai šo platību “apsaimniekotu” lauksaimnieks.
- 26 Attiecībā uz pirmo nosacījumu nav strīda par to, ka attiecīgā platība, kas ir “lauksaimniecības zeme” Regulas Nr. 1307/2013 4. panta e) punkta izpratnē, ir paredzēta vienīgi dārzeņu audzēšanai uz lauka. No tā izriet, ka uz šo darbību – kā lauksaimniecības produktu ražošanu vai audzēšanu, tostarp ražas novākšanu, – attiecas šīs regulas 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punkts.
- 27 Kā rakstveida apsvērumos norādījusi Komisija, 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā darbības kvalificēšanai par “lauksaimniecisku darbību” nav prasīts nedz tas, ka tā tiek veikta tikai laikā, kas parasti tiek uzskatīts par darba laiku – tātad ne brīvajā laikā –, nedz arī tas, ka lauksaimnieks pats

veic ražas novākšanu vai ka viņam tiek atstāts tajā saražotais. Šajā tiesību normā nav arī prasīts, lai “lauksaimnieciska darbība” būtu vērsta vienīgi uz sistemātisku ražošanu iedzīvotāju apgādes nolūkos. Šajā ziņā pietiek vien norādīt, ka saskaņā ar minētās normas ii) punktu “lauksaimniecības zemes uzturēšana noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, neveicot īpašus sagatavošanas darbus papildus parasto lauksaimniecības metožu un tehnikas izmantošanai, pamatojoties uz kritērijiem, kas dalībvalstīm jānosaka, balstoties uz Komisijas izveidotu satvaru”, arī ir uzskatāma par “lauksaimniecisku darbību” šīs pašas tiesību normas izpratnē.

- 28 Attiecībā uz otro nosacījumu, no kura atkarīga “saimniecības” esamība Regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, proti, ka “lauksaimnieciskām darbībām izmantotās [platības ir] lauksaimnieka apsaimniekotas”, Tiesa jau ir precizējusi, ka šāds nosacījums nenozīmē, ka lauksaimniekam ir neierobežotas pilnvaras rīkoties ar attiecīgo platību, to izmantojot lauksaimniecībai. Pietiek ar to, ka lauksaimniekam saistībā ar šo platību ir pietiekama autonomija vai zināmas tiesības pieņemt lēmumus savas lauksaimnieciskās darbības veikšanas nolūkos – tas jānovērtē iesniedzējtiesai, ņemot vērā visus konkrētās lietas apstākļus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 14. oktobris, *Landkreis Bad Dürkheim*, C-61/09, EU:C:2010:606, 61. un 62. punkts, kā arī 2022. gada 7. aprīlis *Avio Lucos*, C-116/20, EU:C:2022:273, 49. un 50. punkts).
- 29 Turklāt no Regulas Nr. 1307/2013 9. panta 1. punkta, lasot to kopsakarā ar tās 10. apsvērumu, izriet, ka šīs regulas 1. panta a) punktā minēto tiešo maksājumu piešķiršanas nolūkos par “aktīvu lauksaimnieku” pirmās minētās tiesību normas izpratnē var tikt kvalificētas fiziskās vai juridiskās personas vai fizisko vai juridisko personu grupas, kuru lauksaimniecības platības “ir galvenokārt tādas zemes, kuras tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī” un kuras šajās platībās veic “darbību minimumu”, ko attiecīgā gadījumā dalībvalstis ir definējušas atbilstoši 4. panta 2. punkta b) apakšpunktam kopsakarā ar minētās regulas 1. punkta c) apakšpunkta iii) punktu.
- 30 Bez tam saistībā ar abiem Regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā izvirzītajiem nosacījumiem šīs regulas 33. panta 1. punktā ir prasīts, ka, lai aktivizētu tiesības uz tiešajiem maksājumiem, kā paredzēts minētās regulas 32. panta 1. punktā – izņemot nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļus –, saimniecības lauksaimniecības zemes platības, kas deklarētas kā “atbalsttiesīgi hektāri”, būtu arī “lauksaimnieka rīcībā dalībvalsts noteiktajā dienā”. Jēdziens “atbalsttiesīgs hektārs” šīs regulas 32. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir definēts kā jebkura saimniecības lauksaimniecības zeme, kuru izmanto lauksaimnieciskām darbībām vai – ja šo platību izmanto arī ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām – pārsvarā izmanto lauksaimnieciskām darbībām.
- 31 Tiesa Regulas Nr. 1782/2003 44. panta 2. un 3. punktu jau ir interpretējusi tādējādi, ka lauksaimnieciska darbība attiecīgajā platībā ir jāveic lauksaimnieka vārdā un uz tā rēķina, un tas jāpārbauda iesniedzējtiesai (spriedums, 2010. gada 14. oktobris, *Landkreis Bad Dürkheim*, C-61/09, EU:C:2010:606, 69. punkts).
- 32 Tomēr – pieņemot, ka šo tiesību normu saturs atbilst Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta un 33. panta 1. punkta normām, – jānorāda, ka iepriekšējā punktā minēto nosacījumu, kas neizriet no abu nupat minēto tiesību normu formulējuma, Tiesa iedibināja strīdā starp Vācijas institūciju, kas ir līdzīga AMA, un teritoriālu pašvaldību, proti, *Landkreis Bad Dürkheim* (*Bad Dürkheim* apriņķis), kura ar kādu lauksaimnieci bija noslēgusi līgumu, saskaņā ar ko tā par fiksētu atlīdzību apņēmas uzturēt un apsaimniekot noteiktas platības, no kurām viena puse piederēja federālajai

zemei, bet otra puse citiem īpašniekiem, kuri bija atļāvuši ganīšanu dabas aizsardzības nolūkā. Lai iegūtu tiesības uz maksājumu saskaņā ar vienreizējo maksājumu shēmu, šī lauksaimniece bija deklarējusi šīs platības kā daļu no savas saimniecības, un minētā institūcija tās pieprasījumu bija noraidījusi, pamatojoties uz to, ka minētās platības nevar tikt kvalificētas kā “hektārs, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu”, Regulas Nr. 1782/2003 44. panta 2. punkta izpratnē.

- 33 Tiesa vispirms nosprieda, ka ir svarīgi, lai šādā situācijā neviena trešā persona uz attiecīgās platības neveiktu nekādas lauksaimnieciskas darbības, lai novērstu to, ka vairāki lauksaimnieki attiecīgos zemes gabalus deklarē kā piederošus savai saimniecībai. Turpinot – tā šo tiesību normu interpretēja tādējādi, ka tai nav pretrunā tas, ka par saimniecībai piederošu tiek uzskatīta zeme, kas lauksaimnieka rīcībā ir nodota bez atlīdzības, lai tas to izmantotu uz noteiktu laiku atbilstoši dabas aizsardzības mērķiem ar nosacījumu, ka šis lauksaimnieks šo zemi var izmantot savām lauksaimnieciskajām darbībām ar pietiekamu autonomiju vismaz desmit mēnešus (spriedums, 2010. gada 14. oktobris, *Landkreis Bad Dürkheim*, C-61/09, EU:C:2010:606, 66. punkts un 71. punkta otrais ievilkums).
- 34 Ņemot vērā šo judikatūru, jāsecina, ka uz noteiktu laiku veikta lauksaimniecības platības nodošana dažādiem lietotājiem, kurus lauksaimnieks brīvi izvēlējis, lai tie par atlīdzību veiktu noteiktus uzdevumus, kas ietilpst jēdzienā “lauksaimnieciska darbība”, nav šķērslis, lai šim lauksaimniekam būtu tiesības uz “tiešajiem maksājumiem”, pamatojoties uz Regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktu kopsakarā ar tās 33. panta 1. punktu. Proti – kā rakstveida apsvērumos norādījusi Komisija –, lai lauksaimniecības zemi varētu sasaistīt ar lauksaimnieka saimniecību, izšķiroša nozīme ir tam, ka, pirmkārt, šis lauksaimnieks var garantēt, ka šī platība tiek faktiski izmantota lauksaimnieciskām darbībām, un, otrkārt, ka viņš var nodrošināt ar šo lauksaimniecības darbību saistīto pamatprasību ievērošanu.
- 35 Ja šie nosacījumi ir izpildīti, uzskatāms, ka lauksaimniecības zeme ir “lauksaimnieka apsaimniekota” un ir tā “rīcībā”. Tā attiecībā uz šiem maksājumiem ir uzskatāma arī par “atbalsttiesīgu hektāru” – pat ja dalībvalsts noteiktajā datumā tā ir “lauksaimnieka” izraudzītu lietotāju “aprūpē”. Turklāt, ja šāds lauksaimnieks šajā platībā veic vismaz minimālu lauksaimniecisku darbību šīs regulas 9. panta 1. punkta – kas lasīts šīs regulas 10. apsvēruma gaismā – izpratnē viņš jākvalificē kā “aktīvs lauksaimnieks” minētās regulas 1. panta a) punktā paredzēto tiešo maksājumu piešķiršanas mērķiem.
- 36 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka, pirmkārt, IJ veic zemes apstrādi, stādāmo kultūru plānošanu, kā arī sēšanu un stādīšanu, pirms dažādie attiecīgajā platībā ietilpstošie zemes gabali tiek nodoti izvēlētajiem lietotājiem kopšanai un ražas novākšanai, un atbild arī par šo zemes gabalu apūdeņošanu. Otrkārt, saskaņā ar lietošanas līgumu, kas noslēgts ar IJ, šie lietotāji uzņemas “atbildību” tostarp par nezāļu regulāru iznīcināšanu un tiem ir jāievēro bioloģiskās lauksaimniecības pamatnostādnes. Tādējādi – neskarot pārbaudes, kas jāveic iesniedzējtiesai, – ir redzams, ka attiecīgā platība atbilst šā sprieduma 34. un 35. punktā minētajiem kritērijiem un ka IJ ir “aktīvs lauksaimnieks” Regulas Nr. 1307/2013 9. panta – kas lasīts kopsakarā ar šīs regulas 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu – izpratnē.
- 37 Šajā ziņā jāpiebilst – lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav norādīts, ka pastāvētu jebkāds risks, ka par attiecīgo platību tiešos maksājumus varētu prasīt citi lauksaimnieki, nevis IJ. Šajā ziņā šī lieta atšķiras no lietas, kurā pasludināts 2010. gada 14. oktobra spriedums *Landkreis Bad Dürkheim* (C-61/09, EU:C:2010:606). Tātad – pat pieņemot, ka Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkts un 33. panta 1. punkts jāinterpretē tāpat kā Tiesa minētajā spriedumā interpretēja Regulas Nr. 1782/2003 44. panta 2. un 3. punktu, proti, tādējādi, ka tādā situācijā, kādā ir taisīts

minētais spriedums, tajos ir prasīts, lai lauksaimnieciskā darbība attiecīgajās platībās tiktu veikta tā lauksaimnieka vārdā un uz tā rēķina, kurš lūdz piešķirt tiešos maksājumus, – šāda prasība šajā lietā nebūtu piemērojama (pēc analogijas skat. spriedumu, 2020. gada 17. decembris, *Land Berlin* (Maksājumtiesības saistībā ar KLP), C-216/19, EU:C:2020:1046, 43. un 44. punkts).

- 38 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu jāatbild, ka Regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkts kopsakarā ar 33. panta 1. punktu jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj, ka lauksaimnieks par viņam piederošu platību saņem šīs regulas 1. panta a) punktā paredzētos tiešos maksājumus un to, ka šī platība tiek kvalificēta kā šā lauksaimnieka “apsaimniekota saimniecība” un kā tā “rīcībā” esoša, ja, pirmkārt, zemes gabali, kas veido minēto platību, tiek nodoti minētā lauksaimnieka izvēlētiem lietotājiem, kuri, par to maksājot fiksētu atlīdzību, apņemas šo zemes gabalu kopt un novākt ražu, un, otrkārt, šis pats lauksaimnieks, kam nav tiesību uz šajā platībā ievācamo ražu, minētajos zemes gabalos veic augsnes sākotnējo apstrādi, sēšanu un stādīšanu un ikdienas apūdeņošanu vai pat – šo lietotāju bezdarbības gadījumā – šo zemes gabalu kopšanu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 39 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009, 4. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkts kopsakarā ar 33. panta 1. punktu

jāinterpretē tādējādi, ka

tie pieļauj, ka lauksaimnieks par viņam piederošu platību saņem šīs regulas 1. panta a) punktā paredzētos tiešos maksājumus un to, ka šī platība tiek kvalificēta kā šā lauksaimnieka “apsaimniekota saimniecība” un kā tā “rīcībā” esoša, ja, pirmkārt, zemes gabali, kas veido minēto platību, tiek nodoti minētā lauksaimnieka izvēlētiem lietotājiem, kuri, par to maksājot fiksētu atlīdzību, apņemas šo zemes gabalu kopt un novākt ražu, un, otrkārt, šis pats lauksaimnieks, kam nav tiesību uz šajā platībā ievācamo ražu, minētajos zemes gabalos veic augsnes sākotnējo apstrādi, sēšanu un stādīšanu un ikdienas apūdeņošanu vai pat – šo lietotāju bezdarbības gadījumā – šo zemes gabalu kopšanu.

[Paraksti]